

BỘ-VAN-Y
QUẢN-LÝ,
GIÁ bán nhứt trình
AN-HÀ
Trọn năm.....5000
Sáu tháng.....800
Giá bán riêng nhứt
trình L'APPEL
Trọn năm.....6000
Sáu tháng.....400
Giá bán chung hai bdn.
Trọn năm.....10000
Sáu tháng.....600

AN-HÀ-BÁO

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM
EDITION EN QUỐC-NĂM DE L'APPEL

Organe d'Informations Agricoles, Commerciales et Industrielles
NHÀ BÁO Ở TẠI ĐƯỜNG - Edward Delanous - Cần Thơ
Directeur Politique TRẦN-DÂN-NHÃ

DEPOSE LEGAL
IN HO CHI MINH CITY
Nº 4 / 30

PHẠM-KÝ-XƯƠNG
CHỦ-BÚT

Về việc mua bán hay là
mua nhứt-trình hay là giao
bài đăng báo xin dè cho
cho M. BÙ-VÂN-Y quản lý

Lúc mua báo xin các
ngài chiếu cỗ, gửi số tiền
luôn, bdn-quán lấy làm
thâm cảm.

BÀN VỀ VÂN ĐỀ DÂN LẬU

(TIẾP THUÔC)

Ngôi mà nghỉ thứ cho bọn dân
nghèo, lo động 6\$35 cùng hết sút
hết hơi; đóng thuế rồi thì mừng
cho một nỗi ruồi bị mất, lo không
kham 6\$35 đóng cái bài thuế thàn
khác, té ra năm đó nó đã đóng thuế
rồi, vì sự ruồi ro của nó mà nó
phải mang tên là dân lậu.

Còn như dân không bài; đây là
tội lỗi nói ngay bọn dân không
giày thuế thàn cho Huynh tién-
sanh rò; chúng nó trong mỗi năm
chỉ lợ có 6\$35 mà còn không kham,
bây giờ buộc chúng nó phải lo
12\$70 thì losao nỗi, đầu ràng chúng
nó trú ẩn nơi tảng cao cối cà di
nửa cung trời thây, nhà nước cũng
nên rộng rãi cho chúng nó một
năm dấu; nghĩa là cho chúng nó
đến Xá-trường làm khai đóng
6\$35 lành bài, phả nước mờ rộng
như vậy là cùng như súng ý ra
hàng lẻ cho chúng nó năm dấu
phai lo đóng cho tài sò dân lậu, cái
quyền thời thuc này giao về cho
các ông dien-chú có thê lực, thoan
như người dien-chú ở xa thi giao
cho ông hương-chúc nào có quyền
hành mà ở gần phải tuân lây.—

Nhị nước đã rộng dung cho năm
thứ nhất, qua năm sau là năm
thứ nhì, tra xét ra mà còn dân
không giày thuế thàn, trời kệ là
tảng cao cối cà, tảng cao cối cà mà
cô chưa dân lậu thi tảng cao cối cà
phai ra 6\$35 đóng một năm; nghĩa
là phải thường sò thuế năm dấu,
còn tên dân lậu này cùng phải
đóng 6\$35 nghĩa là nó đóng cái
đầu thuế đương nién, nhưng phạt
nó một tháng tù vé tội để người,
lại ý có tảng cao cối cà gác lồng bóng
tô!

Xá-trường cũng được phép tha
dân & tha thon vien tinh, gọi là
“dân ngụ”, dân này vì nghèo, di
đến làng khác làm ăn; nó làm dù
sò tiền đóng thuế mà không dù sò
tiền sò phi dặng, nó vé làng cũ, thi
xá-trường chở nó ngụ hay thau
giùm cho chúng nó, thau rồi cho
biển lai nhận mộc ký tên vào là
bái trong khoản 5 năm, lại gánh
thêm ít chử như vầy: Tôi là xá-
trường làng....đã thâu thuế đinh
của tên này giam cho xá-trường
làng....rồi. Mỗi tháng xá-trường
phai đem nạp sò thuế thau giùm
ấy cho quan chub-linh, quan chub-
linh sè mua mandat gởi lại cho
làng cũ của chúng nó, đầu ràng
chúng nó không đóng thuế trong
năm đó (nghĩa là chúng nó chẳng
chứ đóng thuế) ngày nào bắt
đặng chúng nó vé tội không giày

thuê thàn hoặc không đóng thuế
thàn, thi ông dien-chú có thê lực,
hoặc ông hương-chúc có quyền
hành ở gần, đã cho nó trú ngụ
cũng phải bị trách cứ như lời tôi
đã nói trên kia vậy.

Ông dien-chú hay là hương-chúc
đã cho chúng nó trú ngụ, thi phải
thôi thúc chúng nó lo đóng thuế
thàn thường năm theo như hạng
người dù có, tên nào có đóng rồi
sẽ cho nó trú ngụ, bằng tên nào
không tuân lời hối thúc của Dien-
chú và Hương-chúc, không lo
đóng thuế thàn thi Dien-chú và
Hương-chúc hảy hiếp lại lập vi-
bằng trực xuất chúng nó ra cho
khỏi chở phản diện hoặc phản tri
của mình.

Dưới thi du ôi, còn lập vi-bằng
mà chí? Nghĩa là ngày đó tháng
đó chúng tôi có nhiều khi hối thúc
nó lo đóng thuế thàn mà nó không
chứ lo đóng, nên chúng tôi hiếp
lập vi-bằng du ôi nó da ra khỏi phản
diện và phản tri của chúng tôi.
Lúc này là lúc tuân phòng nghiêm
nhắc, mồi nôi đều có linh làng,
nhưng dân mà không đóng thuế
hoặc không giày thuế thàn, hè ra
khỏi chở tảng cao gác ca trong 24
giờ đóng hò thi phai bị bắt lién.
Linh đòn mồi làng mồi cỏ, di ngô
não cho khỏi được!

Nghém chè như vậy, tối tường
cho trong 2 năm sau đòn duỗi kiêm
một tên dân lậu cùng chàng cõ.—
Bằng nói: khó quá! Mọi làng hoặc
mỗi tinh giá thuế thàn mồi khác,
đầu biết dạng làng nào nhiều lang
nào ít mà thâu giùm; việc này cũng
không chí khó, nhà nước hảy cho
mỗi làng một mặt giày “long-ké
giá thuế” thường nam, đinh, dien,
thuyễn, nguru, sanh-ý, vân...vân..

Nhu thê chàng những là đê cho
thuê đinh mà thôi, Dien-chú,
Thoan-chú, hoặc nguru, sanh-ý ở
xa không rõ giá thuế làng của mảnh
đứng bộ ít nhiều, nên đón coi cái
biểu “tòng ke giá thuế năm 192...”
giản tại nhà Công-sở các làng cho
biết, đầu muôn sáu người hoặc gõi
mau da (mandat) vé làng cũ đóng
thuê cũng khôi lo dư thuế.

Lấy theo bậc trung mà kể, mỗi
làng ít nữa cũng có 20 tên dân lậu,
mỗi tên 6\$35 tinh ra mặt thuế của
nhà nước nhiều lam; chờ chui nhau
nước mìn tri, theo siêu luận cái đê
mục trước nay, tường cũng là một
đêu ích quốc lợi dân trong muôn
một. Ông Huynh nghị-viên nghĩ
cô phải vậy chàng???

NGUYỄN-BÙU-BẮC
Q-mộ

Cuộc tụn cư CHỦC NGHỊ-VIEN JA HẠT TỔNG AN-TRƯỜNG GIÁM TỐI

Bốn năm thấp-hìn đường một
lần chớp xet ngay Thí, lòng An-
trường cũ-trí mới thăm cũ một vị
nghị viên địa hạt đã lật bát nay giàn
dù lè Cũ-trí sê, nóm cũ nưa.
Thiết ngày giờ ma lè quá, 4 năm
coi ngắn ngắn có bao??

Vậy ngày tuyetcù hâu kẽ. Nên
chứng tôi xin nhì các vị thừa-sai
trong tổng An-trường — là tám thôn
hương chức bàn li-lè — là rõ ràng:

theo thời đại này là phải lừa chọn
người có học thuc biết ưu thế mản
thời, có lòng biêt vocation lợi-quyền,
thương nỗi giốn mà cũ ra đang
thay mặt cho dân một tông, hâu đến
ký hợi dem deu-ich nucet lợi dân
guy cầu cung chinh phủ; chở dưng
vì tám vạc ty rượu danh buôn dưa
lương tâm cũ người nang thuyết
bất nang hành — ngôn hành lương
phản — hay là người sáu-sắc nucet
dời cùng vi thế lực kiêm tiền muv
ghé mà ngồi, thi lấy làm hại lâm!
Đã hai cho mắng vị thừa sai chảng
nói chí.....

tại hại chung cho dân một tông là
khác — sai au au lai ra anh-lanh
cuoc nguy enen voi cung cái le việc
chi cho len nucet lợi dân, thủ khâu
như binh thi có phai là hại chung?
Trên đây, là lời nhất vây, chở như
quí vị thừa sai kim-thời đã chuẩn rõ
đi trách nhiệm của mình là trách
nhơn tri tai, ha di nhán tam làm việc
chung phai như buổi rruorc ru!

Chu qui thừa sai ôi! qui ông dâ
nhieu tan di tuyen cù, thi au ro rang:
sự bô-tham rất công bình, vì trong
khi bô-tham, ngoai minh là người
thừa sai ra, thi có ai là tiên thánh
chi mà biêt minh bô là tham cho ai?
trong phong em eo tam giay, cây vien
voi vao tuo, con ai ae mai vao dạng
ma phai e rằng: người ta biêt minh
vo cho người nay người khác — dâu
cho ai ep uong cung argg đe birc-
hiệp lương tam cua minh.

vậy co ut dem tien mua tieng than
(trong tam) chua qui vi iuu na tur nung
lam chi, cù việc đưa tay lãnh xai
chot, ay là 4 mot lan so phai — roi
do: chung vao phong bo tham, minh
cù di hương tam và sự cũ chỉ tinh
nét của người minh dù chọn lera roi
do, mà bô là tham cho người áy, thi
dù tron sự trách nhâm làm chức
thừa sai và khôi thẹn với hương tam
cua minh vây??

Theo lời đà luân, trong tổng An-
trường nghe ra phân nhiều ông thừa
sai quyết chọn một người cho có tri-
thuc, thông thao sự lợi hại trong
tổng cung là người có lương tâm,
viết to emn ngua.... không long
teh-ký và tham lam quyền thế, mà
cù ra ganh lãnh chức Nghị-viên địa
hạt ký-tới đây. Nếu quả, lời đà luân
chẳng sai thi lòng An-trường rất may
mang lâm đó!

Nhưng vây, chua rõ cùi sự tru-thuc
thông-thao kia mà so sánh với cùi thế
lực kiêm tiền nõ - đê coi - cùi nõ
đang cùi nào là không?

Mieng cho, qui vi thừa sai binh tam
mà cũ — dùng nghe ai ép uong thi

Văn uyên

Quá hoa vien cầm tac
Vườn hoa thanh tú của ai trồng?

Khach muốn vinh nhanh ước đăng
[không?]

Mảng nhâm trâm cây đom sác lục.

Càng yêu ngắn nhuy đograms màu hồng.

Bùi ong lug huyền mà khôn đến.

Lú bướm đầu bay cảng khô móng.

Kia Liêu chuong-dai, xin trâm hỏi

Nay là Lữ khách có nền trắng ???

Bản-Lô-Khinch

Ký giữ Mademoiselle H....
Longxuyên

Tir ngày gặp gỡ kế chia đường!

Trở lại từ phòng trộm nhớ thương

Lưu ở chuong-dai toan đợi khách.

Thô liều áp cùi luôn chờ gương.

Chỉ hông ai huộc minh khôn gõ,

Là thâm tình sang bạn tò tưởng.

Riêng tám lòng riêng đêm biến nhấp,

Tâm tình chép hết ước vải trương.

Baclieu: NGUYỄN-HOÀNG-ĐẠO

Ancien Interprète

Đi doan

Hai chữ đi doan hời còn thạnh
hành ở xứ ta, trong các báo đều có
dâng nhiều vụ, mè tinh, huyền hoa,
chuc nguy enen voi cung cái le việc
chi cho len nucet lợi dân, thủ khâu
như binh thi có phai là hại chung?

Trên đây, là lời nhất vây, chở như
quí vị thừa sai kim-thời đã chuẩn rõ
đi trách nhiệm của mình là trách
nhơn tri tai, ha di nhán tam làm việc
chung phai như buổi rruorc ru!

Đời bùa tờ báo này dâng bài thầy
phù thuỷ gat người; chí bông, xát
đong lường của; dâ vây lâm khì
đều mèn mạng người. Vậy mà có ghe dâu!

cùng là tinh êm dỗi, bùa niếc của
thê gi kiêm-lien cũng khó thắng nổi!

Vì muon cho có một vị nghị vien
ata hat thực thời-vụ trong tông,
nen chung tôi mời sớm tỏ đòn đều
trúi cung qui tưốn sai.— Xin qui
ong mọi long công cùi người cho
xung dung.

Tui ky cù, chung tôi cũng sẽ có
nguot auen xem cho biêt việc tuyen
cù ky nay ra tué nõo? Ông thru sai
não, sự cù-cùi ra sao sẽ xin aem vào báo
con-nien cho dong bang hay-hieu.

DÂN TỘNG AN-TRƯỜNG.

“Le Livre de la Terre”

Áy là tên một quyền sách mới xuất bản tại An-Hà ủn-quâu Cần Thơ. Tác giả là ông Le Nestour đồn diễn ở Rạch Giá. Ông Le Nestour qua Nam Kỳ ta trót 50 năm nay, trước làm quan sau àn si qui dien về lập nghiệp tại Hòn Tre thuộc tỉnh Rạch Giá.

Trong sách này ông bàn về cách trồng cây, trồng bông lấp vườn cách
nuôi các loại súc vật, cách làm nhà cửa. Ông bàn đến vấn đề nào cũng rõ
ràng lâm, thiệt là một người rất tinh trai, rất kinh-lịch. Đọc sách ông ai ai
cũng có thể học thêm nhiều việc có ích, mà nhất là a ấy nhà nông già Annam
ta lại càng nên đọc sách này.

Đất Nam Kỳ ta là đất phi địa, thế mà ngoài việc làm ruộng thì ít ai biết
trồng tía giống cây trái nào, hoặc nuôi giống súc vật nào mà thâu hué lợi
cho nhiều cũng như bên nước Pháp vậy. Ông Le Nestour trót năm mươi
năm ở xứ này chỉ nhờ lập vườn, nhờ nuôi súc vật mà làm giàu to. Ta nên
đọc sách ông cho biết cách thế ông lập nghiệp ra thế nào.

Sách này

Có trù bản tại An-Hà ủn-quâu Cần Thơ

Giá mỗi cuốn 0.60

Phụ kiện gởi 0.18

Thời sự

Cà-nhô

DU-CÔN CÁI MỚI HUNG VÀY !

Ngày 19 Décembre 1925 tại làng Tân-luoc (Cà-nhô) có xảy ra việc một ghê con ghê bắt hoa lâm cho đến dồn luồng rơi giọt máu. Số là tên Lê-thị-Rạng cùng con ghê của chị ta là Phùng-vân-Đinh 17 tuổi cùng thường khi rầy-rà với nhau về việc già-dạo (mè ghê với con ghê it tra nhau-lâm). Ngày đó thị Rạng vở một cái nhà, tên Định ra cảng trả. Mẹ con bèn rầy cung nhau, tiếng qua lời lại, thị Rạng xung tâm giựt dao xác chuối rượt chém tên Định trúng 2 dao sau lưng mâu tuồng lai láng.

Hương-Quán nghe phi báo đến bắt nỗi vụ lấy khai hai đằng rồi đem tên Định, nâm nhà thương và giải thi Rạng tới Quan-Biện-Lý (Cà-nhô) dài lính.

Bờn bà daag con thạnh nô xách dao chuối chém người thù — bờn bà đường ấy là bờn bà gì ? — Du-côn cái mới xứng tên cho !

MỘT VỤ THỊCH KHÁCH

Chú cựu Tri-bộ Nguyễn-vân-Huệ 55 tuổi ở làng Tich-thien, tổng Thành-tri (Cà-nhô), trong đêm 13 rạng mùng 14 tháng Décembre năm, lúc tam canh, chú đang ngủ giật trong nhà, giật nhau lên đèn leo lên mái nhà cắt nọc trù xuống cầm dao lại chém chú nâm thích nô bụng chú một dao quá sâu rồi mở cửa ra chạy mất, có bò lại đó một con dao-iếm lớn và một cái dao-một, lưỡi dài.

Lúc bị thương rồi, Nguyễn-vân-Huệ tri hô lên, người trong nhà và hàng xóm, tựu lại kiểm bát không được gian-nhàn, lập tức báo với làng và chờ Nguyễn-vân-Huệ lên như thương Cà-nhô cho quan Thùy cứu cấp. Vì tích xem thế cũng là nặng lâm, nên chiều lại tên Huệ phải là hơi.

Vụ này thế cũng bởi án oán chí

dây mà ra — Nghe đâu Nguyễn-vân-Huệ có ý hổ nghi cho một người (?) mà va phải có việc đang bòn giận.... Quan còn dang mờ đằng làm bát tên gian-nhau hành thích mà làm mồi mang trong vụ này.

Hưng-Tác (lai cáo)

PROVINCE DE CHAUDOC

Avis D'Adjudication

Lieu date et heure de l'Adjudication :

Inspection de Chaudoc, le 4 Janvier 1926, à 9h.

Objet : Travaux d'Entretien et Grosses Réparations aux Bâtiments du Domaine Provincial et Local à Chaudoc.

Importance approximative des travaux 6.000\$00.

Cautionnement provisoire et définitif: 100\$00 & 2.000\$00.

Bureau où le dossier d'adjudication peut être consulté:

4e Bureau du Gouvernement à Saigon, Inspection à Chaudoc et Bureau du Chef de Subdivision des Travaux Publics.

Chaudoc, le 4 Décembre 1925

L'Administrateur

Signé : 'STRIEDTER'

Tay làm một thứ hộp đựng vàng dời (nhỏ lớn cùng vira) hoặc giấy chuyên, theo diệu Kim-thời ai rất huê-mỹ để cho mấy ông chủ lò thợ bạc và mấy ông mua bán vàng dửng dẽ dò nết-trang coi lịch sự làm mà như là dùng hộp này mà đựng dồ lắc-sinh thì càng hay lâm. Qui bà qui rõ ràng nên mứa hộp này dửng dưng vông vàng cho khỏi dụng chạm hư móp.

Hộp này tròn, bề cao 0°01, bề tròn 0°093, bìn chạy chỉ vàng có thử màu, hướng, cơ thử màu trắng.

Giá bán sỉ từ 50 cái sấp lên, mồi

cái 0°08

Giá bán lẻ mỗi cái 0.10

Kỳ này qua không bao nhiêu, như quí ông qui bà, muộn mòn bao nhiêu, xin viết thư cho hay sớm sớm kéo hết.

Thợ già, quanl xin dè cho M. Đỗ

Đan-Y, quản lý An-quán An-hà Cà-nhô

Nhờ thuốc Pomade Cadum thoa mà da hể phỏng hết nỗi đố rắn.

AU CHIC TONKINOIS

er marque

lạ lùng trên da
thân người

phân vuông thí có ít nửa là hai ngàn bảy
trăm cái lỗ chón long, lại có đó mà cho da
có hói ra hói vồ. Nếu có buỗi bầm đóng
nghẹt thí hói khì xuất nhập sao đáng. Bởi
đó nên xà-bong làm chè phải có bot nhiều
đặng để thám vồ chón long làm trôi sạch
đó đó què, mà làm cho nước da sạch sẽ
trở nên tốt đẹp.

Nam-vian — Hạng Nhứt Ba, Tư và Năm: Luông Michel.

Saigon, ngày mùng 8 tháng 11 Langsa 1925. Hạng nhứt xe Bécé-Sport.

âm tự vi của ông Nguyễn-vân-Mỹ,
la giáo sư tại trường Bôn-Quốc-Sa-
gon, Hai cuốn trước thi dù ya nhien
chứ hơn nhưng lại mất tiền. Cuốn thi
ya tuy là nhỏ hơn nhưng giá thi rẻ,
để cho học trò dùng thi vui lam.

năm 1917, nay đã hết rồi mời in lại lần
hai rồi. Kỷ niệm giá bán mỗi cuốn là
10.500

tho, Ai-xa mướn mua xin phu tham
0,12.13.14.15.16.17.

